

[Kristian Nygaard.]

der kan spares noget op. Jeg tror derfor, det vilde være en værdifuld Gerning, om Forældrene lod deres Børn forstaa, at de Lønninger, som nu kan opnaas, er saa store, at de i mange Tilfælde fuldt ud svarer til, hvad man kan opnaa i Byerne, hvor Lønnen ganske vist udtrykt i Kroner er noget større, hvis man er saa heldig at have Arbejde hele Aaret, men hvor de nødvendige Udgifter ogsaa maa blive betydelig større, uden at man paa nogen Maade kan være sikker paa, at den personlige Udvikling, som man tilegner sig i Byerne, er af større Værdi end den, man kan tilegne sig paa Landet, naar man melder sig som Deltager i det kulturelle og aandelige Ungdomsliv, der udfolder sig der.

Naar det sker — og det kan jo ikke nægtes, at noget saadant forekommer —, at der mangler den nødvendige Arbejds-kraft til Landbruget, hænger det sikkert sammen med de stærke økonomiske Svingninger, som Landbruget har været ude for de sidste 20 Aar. Disse Svingninger har paavirket adskillige Landmænd paa en saadan Maade, at de ved enhver Lejlighed forkynder, at dansk Landbrug er et Erhverv, som man helst skal holde sine Fingre fra. Det var nu ikke det Indtryk, man fik ved at overvære Bellahej-Udstillingen her i Byen sidste Sommer; tværtimod, Tak og Stolthed fyldte vore Sind over for de mange Landbohjem, der paa Trods af de stærke økonomiske Brydninger fremdeles sætter Kræfterne ind for at bevare og udbygge den Førerstilling blandt Verdensdelens Landbrug, som danske Landmænd har tilkæmpet sig gennem de sidste 150 Aar.

Det var i Nærheden af den smukke Udstillingsplads, Landets daværende Udenrigsminister Bernstorff gennemførte Reformen for at hjælpe sine Bønder. Jeg føler mig overbevist om, at Statsmanden Bernstorff vilde have følt sig stolt paa danske Bønders Vegne, hvis han kunde have set den smukke Udstilling sidste Sommer, og jeg ved, at mange unge Landmænd fra Landets forskellige Egne overværede den smukke Udstilling og blev baade begejstrede og optagne af det, de saa og hørte. I en af de Bøger, som Landbrugsraadet udgav i Anledning af Jubilæet, skriver Professor Larsen, Landøkonomisk Driftsbureau, om de stærke økonomiske Svingninger inden for Landbruget følgende — jeg vil gerne bede om Tilladelse til et lille Citat —:

„Tager vi de sidste 20 Aar under eet, viser det sig, at Svingningerne har været overordentlig store. Sammenligner

vi det bedste Aar, 1918—19, med det daarligste, 1931—32, bliver der en Forskel i Nettoudbyttet paa 317 Kr. pr. ha og i Forrentningsprocenten paa 13,2. I de 10 Aar har Forrentningsprocenten i Gennemsnit været 8,6, i de andre 10 Aar 2,1. Gennemsnitsforrentningsprocenten for alle 20 Aar har af den bogførte Værdi været 5,4, men Forholdene inden for de forskellige Brug i de forskellige Egne har været saa forskellige, at der netop nu er adskillige Landmænd, hvis forskellige Udgifter er saa store, at Bedritterne ikke kan bære dem.“

Disse reelle Oplysninger, der giver Udtryk for, at hele Landbruget, trods alle Vanskeligheder, i de sidste 20 Aar har forrentet den bogførte Værdi med 5,4 pCt., synes jeg, at alle, som ønsker at beholde den dygtige Landboudom ved Landbruget, skulde anstrenge sig for, at Ungdommen blev gjort bekendt med. Det vilde sikkert ogsaa være af Værdi, om man samtidig kunde pege paa en anden 20-aarig Periode for Landbruget, hvor Gennemsnitsprocenten har været større. Hvis der ikke har været en saadan Periode, er der jo ikke særlig Grund til at klage over Landbrugets Kaar som Helhed nu, hvis der da har været og fremdeles er Mening i at dyrke Danmarks Jord, og derom kan der forhaabentlig let opnaas Enighed.

Forudsat at vor Handelsomsætning med fremmede Lande kan fortsætte den Stigning, vi har kunnet glæde os over i de sidste Aar, vil Betingelserne for en øget Udstykning være til Stede, naar de nyoprettede Brug faar den rigtige Størrelse, og de gældende Husmandslove indeholder netop saadanne Bestemmelser, at de rigtige Folk kan faa den rigtige Jord med Bygninger og Besætning under saadanne Vilkaar, at Sikkerheden for Fremtiden kan være betydelig større end for de Landmænd, der køber deres Landbrugsejendomme i det frie Marked.

Men det er naturligvis ikke alle, der egner sig til at blive Statshusmænd. Der skal her som i alle andre Erhverv en omhyggelig Uddannelse til. Den unge Landmand skal ikke alene kunne udføre de mange forskellige Slags Arbejde, der hører til i et Landbrug, men han skal ogsaa vide, baade hvad Jord og Dyr til enhver Tid trænger til, og saa skal han helst være i Besiddelse af økonomisk Sans. De ældre maa ikke undlade at faa de unge til at forstaa, at der skal en Uddannelse til. Jeg mener afgjort, at den bør være frivillig, men da Staten gennem Lovgivningen har